

آشنایی با پایگاه های اطلاعاتی پزشکی

تفاوت بانک اطلاعاتی و پایگاه اطلاعاتی

بانک اطلاعاتی عبارت است از مجموعه اطلاعات، در یک یا چند موضوع خاص که هر یک از مجموعه ها مجزا در پرونده ای ذخیره، نگهداری و بازیابی می شوند و بین این مجموعه اطلاعات، فایل ها، هیچ ارتباطی وجود ندارد. حال اگر با استفاده از برنامه نرم افزاری بین مجموعه فایل های مجزا از هم (بانکهای اطلاعاتی) ارتباط برقرار شود به صورتی که کاربران و استفاده کنندگان نهایی بتوانند به آسانی از اطلاعات تمام این مجموعه ها (فایل ها) استفاده کنند، آن را پایگاه اطلاعاتی می نامند.

محاسن پایگاه های اطلاعاتی

- دستیابی سریع، دقیق و جامع به اطلاعات
- نگهداری حجم بسیار زیادی از اطلاعات
- سهولت اصلاح و ویرایش اطلاعات و داده ها
- جلوگیری از ورود اطلاعات تکراری و متناقض

- بروز آوری آسان
- سهولت در جستجو
- جلوگیری از ورود اطلاعات تکراری و متناقض
- به اشتراک گذاردن داده‌ها
- اطلاع رسانی از به روز رسانی (ارسال خبر نامه)

ویژگی‌های پایگاه‌های اطلاعاتی

از نظر داده:

- ارائه اطلاعات به صورت تمام متن
- ارائه اطلاعات در فرمت‌های رایج (word, pdf)

از نظر امکانات و قابلیت‌ها

- قابلیت ویرایش و اصلاح توسط کاربر
- قابلیت ذخیره
- قابلیت جستجو
- امکان راهنمایی توسط مدیر
- امکان تهیه رونوشت از اطلاعات (پرینت)
- پیوند به دیگر پایگاه‌ها

پایگاههای اطلاعاتی از طریق وب سایت کتابخانه مرکزی با آدرس الکترونیکی زیر قابل دسترسی است:

<http://diglib.lums.ac.ir/>

با استفاده از VPN و نام کاربری و رمز عبور اینترنت دانشگاه می توانید در محیط خارج از دانشگاه نیز به پایگاههای اشتراکی دانشگاه دسترسی داشته باشید.
* VPN را می توانید از طریق وبسایت کتابخانه دیجیتال دانلود نمایید.

The screenshot shows the homepage of the LUMS Digital Library. The main content area is titled "کتابخانه دیجیتال" (Digital Library) and contains the following text: "دسترسی از داخل دانشگاه (منابع الکترونیک)", "دسترسی خارج از دانشگاه در ویندوز", "دسترسی خارج از دانشگاه از طریق تلفن همراه / سیستم عامل (Android گوشی های اندروید)", and "دسترسی خارج از دانشگاه از طریق تلفن همراه / سیستم عامل (IOS گوشی های iPhone)". On the right side, there is a vertical navigation menu with links to: "صفحه نخست", "کتابخانه مرکزی", "مقالات COVID-19", "خط مشی و آیین نامه منابع دیجیتال", "منابع الکترونیک", and "فهرست الفبایی منابع الکترونیک".

The screenshot shows a page titled "برخی از پایگاه های پشتیبانی شده:" (Some of the supported databases:). Below the title, it says "دسترسی از داخل دانشگاه (منابع دیجیتال)" and "بانک های اطلاعاتی جامع comprehensive database". The page displays a grid of logos for various databases and services, including PubMed, Google Scholar, Web of Science, Ulrichsweb, ProQuest, Scopus, JCR, InCites Essential, Ovid, Cochrane Library, UpToDate, ClinicalKey, ScienceDirect, Springer, Wiley Online Library, ProQuest, Ovid, ClinicalKey, SAGE, The New England Journal of Medicine, BMJ Journals, and EBSCOhost. On the right side, there is a vertical navigation menu with links to: "فهرست الفبایی منابع الکترونیک", "راهنمای آموزشی", "کارگاه های آموزشی", "مستندات اطلاع رسانی منابع الکترونیک", "آغاز استفاده دانشگاه از منابع الکترونیک", "فرم سفارش منابع الکترونیک", "تازه های کتابخانه", "راهنمای تنظیم VPN", "خدمات مشاوره استفاده از منابع الکترونیک", "سوالات متداول", "پرسشی از کتابدار", "اخبار", "نقشه سایت", "فرم نظرسنجی کتابخانه دیجیتال", and "تماس با ما".

جستجوی یک بانک اطلاعاتی مستلزم انتخاب یک استراتژی جستجو قبل از شروع به جستجو می باشد در این بانک اطلاعاتی روشهای متعددی برای جستجو فراهم آورده شده است.

جستجوی ساده

ابتدا در باکس جستجو کلیدواژه مورد نظر را تایپ نمایید بعد از وارد کردن مفاهیم (موضوع مورد جستجو، عنوان مقاله، نام نویسنده، نام مجله و...)، از نشانه فیلد مناسب استفاده و جستجو را به همان مفهوم خاص محدود کنید.

در ادامه به معرفی اجمالی این پایگاههای اطلاعاتی می پردازیم.

PubMed

جهت ورود به بانک اطلاعاتی PubMed از طریق آدرس

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>

یکی از محیط های جستجو و بازیابی منابع حوزه علوم پزشکی در وب جهان گستر (Web World Wide) است که توسط مرکز ملی اطلاعات بیوتکنولوژی (NCBI=National Center for Biotechnology Information) واقع در کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (NLM) تهیه شده است که دسترسی به پایگاه اطلاعاتی (Medline) را بطور رایگان در اختیار کاربران قرار می دهد. در حال حاضر این پایگاه دارای بیش از ۲۸ میلیون مقاله، کتاب های آنلاین و... می باشد

پایگاه اطلاعاتی Proquest

آدرس الکترونیکی:

<http://search.proquest.com/index>

پایگاه اطلاعاتی پروکوئست (Proquest) مقالات نشریات علمی، پایان نامه‌ها، سخنرانیها، گزارشها و ... را به صورت چکیده و تمام متن به همراه تصویر ارائه می‌دهد. بیش از نیمی از مقالات به صورت تمام متن می باشد. روزآمدی و سرعت در انتقال اطلاعات از ویژگیهای این سرویس است. ترجمه چکیده مقاله ها از انگلیسی به زبانهای چینی و فرانسه و... از دیگر امکانات این پایگاه است.

پایگاه اطلاعاتی Clinical Key:

آدرس الکترونیکی:

<https://www.clinicalkey.com>

موتور جستجو بالینی Clinical Key، محصول یکی از بزرگترین ناشران منابع پزشکی (الزویر) است و تمام رشته‌های پزشکی و جراحی را پوشش می‌دهد. این پایگاه موارد زیر را دربرمی‌گیرد:

۶۰۰ عنوان مجله تخصصی در زمینه پزشکی و جراحی

۱۱۰۰ عنوان کتاب مرجع پزشکی و جراحی

بیش از ۱۳۰۰۰ ویدئو مربوط به پزشکی و جراحی

میلیون ها تصویر مرتبط با پزشکی و جراحی

بیش از ۲۰۰۰ راهنمای عملی

بیش از ۹۰۰۰ راهنمای آموزشی برای بیماران

اطلاعات دارویی بیش از ۲۹۰۰ دارو

بیش از ۲۰ میلیون چکیده مدلاین که به طور روزانه از کتابخانه ملی پزشکی (NLM) باززیابی می شود.

پایگاه اطلاعاتی Up To Date

آدرس الکترونیکی:

<http://www.uptodate.com/contents/search>

بانک اطلاعاتی Up To Date شامل پیشنهادات درمانی مبتنی بر بهترین شواهد پزشکی است که شما را در جریان آخرین یافته های بالینی قرار می دهد. این پایگاه، اطلاعاتی تفصیلی درباره مراقبت از بیمار و موارد بالینی (علائم بالینی، روش های آزمایشگاهی و تشخیص و درمان بیماری ها) ارائه می دهد که برای پزشکان و بیماران کاربرد دارد و توسط پزشکانی که در زمینه ی کاری خود دارای تخصص و مهارت هستند، نوشته می شود. اطلاعات ارائه شده در این بانک اطلاعاتی بالینی هر ۴ ماه یک بار روزآمد می شود.

• پایگاه دارای لینک به چکیده های مدلاین و یک بانک اطلاعات دارویی است.

• Up To Date شامل بیش از ۷۳۰۰۰ موضوع مختلف در ۱۳ زمینه تخصصی پزشکی زیر می باشد:

کلیه، اعصاب، گوارش و کبد، خون شناسی، سرطان، بیماری‌های عفونی، ریه، حساسیت‌ها و ایمنی‌شناسی، اطفال، روماتولوژی، زنان و زایمان و بهداشت، زنان، غدد درون ریز، قلب و عروق، طب خانواده و اورژانس، مراقبت‌های اولیه بزرگسالان

پایگاه اطلاعاتی Science Direct

آدرس الکترونیکی:

<http://www.sciencedirect.com>

ScienceDirect یک سرویس اطلاعاتی الکترونیکی پیشرو است که به وسیله آن به بیش از ۱۷۰۰ مجله علمی فنی و پزشکی به صورت تمام متن و بیش از ۵۹ میلیون چکیده مقالات علمی دسترسی پیدا می کنید.

پوشش موضوعی:

پزشکی و دندانپزشکی، علوم اعصاب، پرستاری، فارماکولوژی، سم‌شناسی و علوم دارویی، ایمنی‌شناسی و میکروبیولوژی، کشاورزی و علوم زیستی، بیوشیمی، ژنتیک و زیست‌شناسی مولکولی، دامپزشکی و علوم دامی، شیمی، علوم تصمیم‌گیری (Decision Sciences) انرژی، محیط زیست، روانشناسی و علوم اجتماعی.

پایگاه اطلاعاتی Wiley

آدرس الکترونیکی:

<http://onlinelibrary.wiley.com>

پایگاه اطلاعاتی Wiley Online library توسط شرکت وایلی بلکول (Wiley Blackwell) ارائه می شود. وایلی دارای ۱۵ بانک اطلاعاتی است که از بین آنها Cochrane Library خود مجموعه ای از ۷ پایگاه اطلاعاتی دیگر را شامل می شود که به عنوان منبعی مهم در زمینه پزشکی مبتنی بر شواهد به حساب می آید و می تواند در حیطه تصمیم گیری در زمینه خدمات بهداشتی درمانی مفید باشد.

بیش از ۲۱۰۰ مجله علمی و دانشگاهی در این مجموعه وجود دارد که از این میان حدود ۲۰ درصد آن در زمینه علوم پزشکی و ۱۵ درصد آن در حوزه علوم زیستی است.

پوشش موضوعی:

منابع فهرست شده در این پایگاه در ۱۷ زمینه و ۹۵ زیر بخش طبقه بندی شده و قابل مرور می باشند:

پزشکی، پرستاری، دندانپزشکی، مراقبتهای بهداشتی، علوم زیستی، فیزیولوژی، دامپزشکی، علوم رفتاری و اجتماعی و...

پایگاه اطلاعاتی Scopus

آدرس الکترونیکی:

<http://www.scopus.com>

اسکوپوس بزرگترین بانک اطلاعاتی "استنادی" و "چکیده نویسی" در جهان است؛ یعنی علاوه بر چکیده مقالات، دارای فهرست منابع هر مقاله نیز بوده و بدین ترتیب امکان محاسبه تعداد استنادات به هر مقاله را فراهم می کند. ناشر این پایگاه اطلاعاتی الزویر است که در واقع این پایگاه یکی از رقیبان اصلی پایگاه استنادی ISI (Web Of Science) محسوب می شود.

با استفاده از این پایگاه اطلاعاتی علاوه بر شناسایی، جستجو و دسترسی به مقالات کیفی از مهمترین مجلات و ناشران معتبر، میتوان فعالترین نویسندگان، سازمانها و مراکز تحقیقاتی و مجلات هسته در هر حوزه موضوعی را تعیین و رتبه بندی نمود. این پایگاه استنادی به صورت روزانه، روزآمد می شود.

• پوشش موضوعی:

• علوم زیستی

• پزشکی

• علوم پایه

• مهندسی

• علوم انسانی و...

پایگاه اطلاعاتی Ovid

آدرس الکترونیکی:

<http://ovidsp.tx.ovid.com>

Ovid و فناوری آن، یک پیشرو شناخته شده در حل نیازهای اطلاعاتی الکترونیکی در زمینه‌های علوم زیستی، بهداشت و پزشکی است. Ovid با ارائه محتوی، ابزار و خدمات ویژه، نیازهای گوناگون تحقیقاتی بیش از ۱۳ میلیون کاربر در سراسر دنیا را در امور علمی، پزشکی و تخصصی برآورده میکند و جوابهای درست و دقیقی برای سؤالات مهم و اساسی در اختیار دارد که به تقویت اکتشاف و کاوش در موضوعات کمک می‌کند. Ovid با استفاده از موتور جستجوی قوی خود، جستجو، تحقیق و دسترسی به محتوای ۱۲۰۰ ژورنال و بیش از ۱۰۰۰ عنوان کتاب را از حدود ۲۰۰ بانک اطلاعاتی امکان پذیر ساخته است.

پایگاه اطلاعاتی Nursing Skills

آدرس الکترونیکی:

<http://mns.elsevierperformancemanager.com/NursingSkills>

پایگاه اطلاعاتی Nursing Skills یک مرجع آنلاین برای فراگیری، آموزش و مرور مراحل کاری مهارت های پرستاری است که توسط Elsevier تدوین و توسط انتشارات Mosby & Saunders منتشر شده است. این پایگاه نه تنها می تواند مرجع مفیدی برای استفاده مدیران پرستاری، مربیان و مدرسين و پرستاران بالین برای توسعه دانش و مهارت قرار گیرد بلکه بهترین مرجع برای دانشجویان

پرستاری در تمامی مقاطع تحصیلی جهت مرور پروسیجرهای معمولی تا کاملاً تخصصی است.

Nursing Skills شامل متن معرفی مهارت ها و گام های انجام مهارت، چک لیست، تصاویر رنگی از کتب مرجع، فیلم های آموزشی بصورت مولتی مدیا همراه با صوت و نوشته، سوال تستی و اطلاعات مازاد و همچنین منابع محتوای پایگاه می باشد.

اطلاعات پایگاه بر اساس منابع معتبر درسی بصورت منظم به روز می شود. در حال حاضر در این پایگاه بیش از ۱۰۰۰ مهارت پرستاری آموزش داده می شود.

پایگاه های رایگان جهت جستجوی مقالات فارسی:

<http://www.sid.ir>

<http://www.medlib.ir>

<http://scholar.google.com>

* جهت کسب اطلاعات بیشتر در زمینه پایگاه های اطلاعاتی به وبسایت کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی لرستان بخش محتوای آموزشی مراجعه فرمایید.

موفق باشید.

فاطمه گودرزی

کارشناس ارشد مدیریت اطلاعات